

Mobiliteitsfonds (A)

Rapport bij het Jaarverslag 2023

2024

Algemene
Rekenkamer

Vooraf

De Algemene Rekenkamer doet ieder jaar onderzoek naar de verantwoording die ministers in hun jaarverslagen afleggen over hun bestedingen, hun bedrijfsvoering en hun beleid. Dit noemen we het verantwoordingsonderzoek. Onze centrale vragen in het jaarlijkse verantwoordingsonderzoek zijn:

- Is het geld in het afgelopen jaar ontvangen, besteed en verantwoord volgens de regels?
- Waren de zaken op het departement goed geregeld?
- Heeft het beleid de gewenste resultaten opgeleverd?

Op basis van deze vragen beschrijven wij per begrotingshoofdstuk of de verantwoordelijke ministers hun zaken op orde hebben. Zoals onze wettelijke taak voorschrijft, geven wij daarbij ook oordelen over de financiële informatie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Pas nadat de Staten-Generaal de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer bij de rijksrekening en de rijkssaldi-balans hebben ontvangen, kunnen zij per begrotingshoofdstuk decharge verlenen aan de verantwoordelijke minister. Bijlage 2 bevat een uitgebreidere toelichting op ons verantwoordingsonderzoek.

Dit rapport heeft betrekking op het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De andere rapporten van het verantwoordingsonderzoek 2023 vindt u op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2023. Hier vindt u ook ons rapport *Staat van de rijksverantwoording 2023*. Hierin nemen wij de verklaring van goedkeuring van de rijksrekening op. Ook vindt u hierin een overkoepelende beschouwing over het verantwoordingsonderzoek 2023.

Inhoud

1. Onze conclusies | 4

2. Feiten en cijfers | 5

3. Financiële informatie | 8

3.1 Oordeel over de financiële verantwoordingsinformatie op totaalniveau | 9

3.2 Oordeel over de financiële verantwoordingsinformatie op artikelniveau | 11

4. Bedrijfsvoering | 12

4.1 Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering | 12

4.2 Totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie | 13

5. Beleidsresultaten | 14

5.1 Inzicht extra geld | 14

5.2 Totstandkoming beleidsinformatie | 18

6. Reactie minister en nawoord Algemene Rekenkamer | 19

6.1 Reactie minister van Infrastructuur en Waterstaat | 19

6.2 Nawoord Algemene Rekenkamer | 19

Bijlagen | 20

Bijlage 1 Overzicht fouten en onzekerheden Mobiliteitsfonds 2023 | 20

Bijlage 2 Over het verantwoordingsonderzoek | 22

Bijlage 3 Literatuur | 27

Bijlage 4 Begrippenlijst | 28

Bijlage 5 Eindnoten | 34

1. Onze conclusies

Omdat een groot deel van de Nederlandse infrastructuur is aangelegd in de jaren 50, 60 en 70 van de vorige eeuw, kost het steeds meer geld om die te exploiteren, te onderhouden en te vernieuwen. Samen noemen we dit 'instandhouding'.

In hoofdstuk 2 hebben we de groeiende uitgaven aan instandhouding sinds 2013 op een rij gezet. In ons rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) beschrijven we de uitkomsten van ons onderzoek naar wat de minister van IenW weet van beperkingen op het hoofdwegennet en het spoorwegennet. We concluderen dat de minister nog te weinig weet van beperkingen als gevolg van instandhouding op het hoofdwegennet. De minister weet voldoende van beperkingen op het spoorwegennet. Verder hebben we onderzocht of de minister voldoende weet over de instandhoudingsopgave voor de komende decennia. Omdat de opgave om de infrastructuur op peil

te houden de komende jaren groeit, bevelen we de minister aan om hier beter inzicht in te krijgen.

In hoofdstuk 4 beschrijven we dat de minister, naar aanleiding van onze aanbeveling, nalcaculaties van afgeronde projecten toont in *het MIRT overzicht (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport)*. Dat vinden we een positieve ontwikkeling.

Onze oordelen over de beleidsinformatie, de bedrijfsvoeringsinformatie en de financiële informatie in het jaarverslag van het Mobiliteitsfonds zijn positief.

Samenvattend financieel oordeel bij het Jaarverslag 2023 van het Mobiliteitsfonds

De financiële verantwoordingsinformatie in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds voldoet op totaalniveau aan de daaraan te stellen eisen, zoals opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de Rijksbegrotingsvoorschriften.

Verder in het rapport

- Hoofdstuk 2 Feiten en cijfers
- Hoofdstuk 3 Financiële informatie
- Hoofdstuk 4 Bedrijfsvoering
- Hoofdstuk 5 Beleidsresultaten
- Hoofdstuk 6 Reactie minister en nawoord Algemene Rekenkamer

2. Feiten en cijfers

De minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) is verantwoordelijk voor het beheer van het Mobiliteitsfonds. De minister is verantwoordelijk voor de aanleg van nieuwe infrastructuur en de exploitatie, het onderhoud en de vernieuwing van bestaande infrastructuur.

Per 1 januari 2022 heeft de minister het Infrastructuurfonds omgevormd naar het Mobiliteitsfonds. De reikwijdte van het Mobiliteitsfonds is breder dan die van het Infrastructuurfonds. Dat betekent dat de minister meer maatregelen om de integrale mobiliteit te verbeteren vanuit het fonds kan financieren dan vanuit het Infrastructuurfonds mogelijk was.

Met het geld uit het Mobiliteitsfonds financiert de minister van IenW Rijkswaterstaat en ProRail. Rijkswaterstaat (RWS) is een agentschap van het ministerie van IenW. ProRail is een bedrijf waarvan de aandelen via Railinfratrust BV volledig in handen zijn van de Staat.

Het Ministerie van IenW heeft in 2023 € 8.367 miljoen uitgegeven ten laste van het Mobiliteitsfonds. Dit is 2,3% van de totale rijksuitgaven over 2023. Daarnaast is het verplichtingen aangegaan voor € 10.688 miljoen. De ontvangsten bedroegen € 8.503 miljoen.

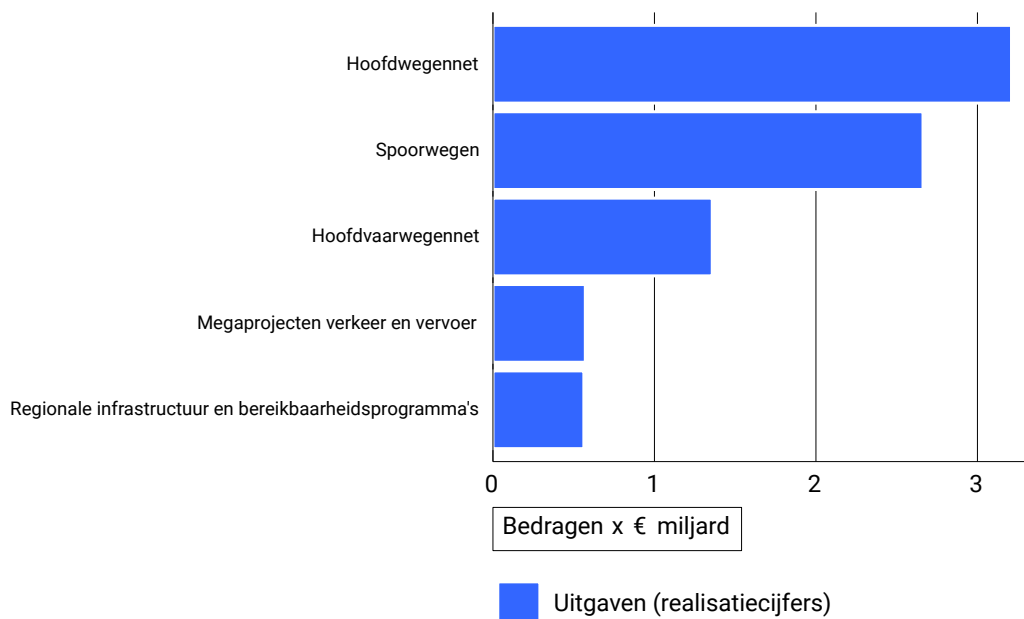
Tabel 1 Mobiliteitsfonds (A) in miljoenen €

	2021	2022	2023
Verplichtingen	7.221	8.499	10.688
Uitgaven	6.924	7.786	8.367
Ontvangsten	7.446	7.837	8.503

De omvang van de verplichtingen is mede afhankelijk van het moment waarop contracten worden aangegaan en van de voortgang van projecten. De omvang van de verplichtingen en de uitgaven kan hierdoor door de jaren heen fluctueren.

Figuur 1 *Uitgaven Mobiliteitsfonds in 2023*

Van de begroting van het Mobiliteitsfonds gaat het meeste geld naar het hoofdwegennet en de spoorwegen

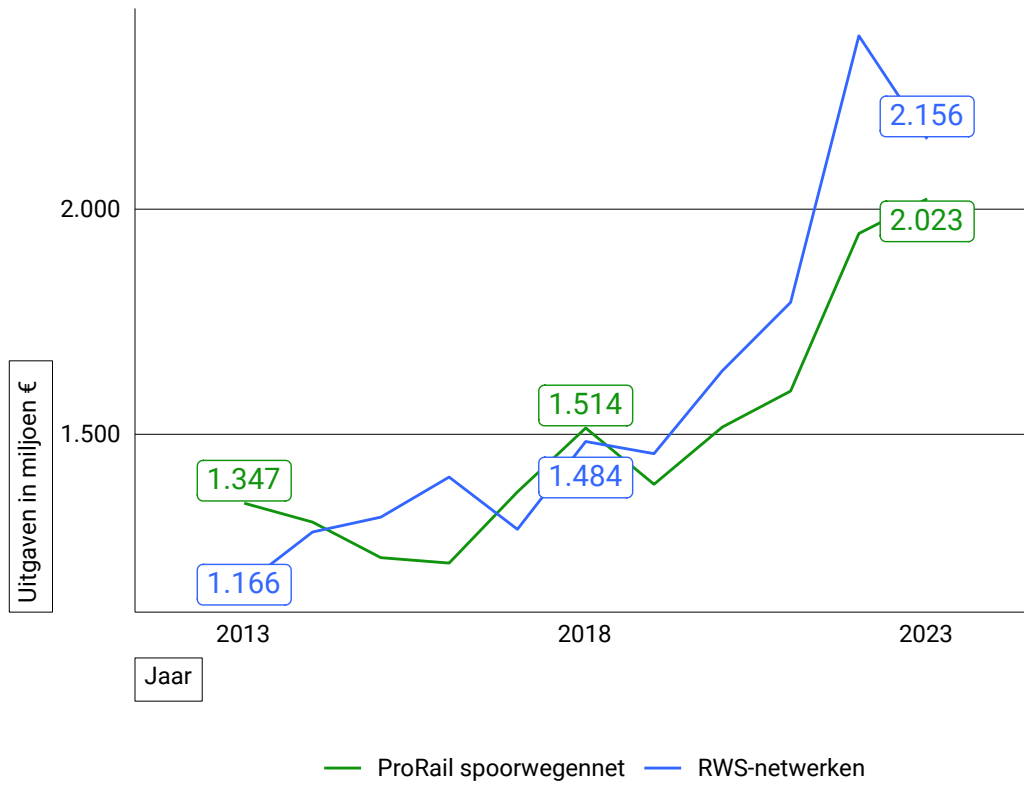
De indeling van de financiële instrumenten is gebaseerd op gegevens van het Ministerie van Financiën. De Algemene Rekenkamer heeft deze gegevens niet gecontroleerd.

Het grootste deel van de uitgaven van het Mobiliteitsfonds gaat naar het hoofdwegennet (artikel 12) en de spoorwegen (artikel 13).

Hieronder geven we de uitgaven aan instandhouding weer sinds 2013. De uitgaven aan instandhouding zijn voor zowel de RWS-netwerken als voor het spoorwegennet in de afgelopen 11 jaar bijna verdubbeld. De uitgaven in figuur 2 lopen voor het grootste deel via het Mobiliteitsfonds en voor een deel via het Deltafonds. Waar het spoorwegennet, het hoofdwegennet en het hoofdvaarwegennet uit het Mobiliteitsfonds worden gefinancierd, lopen de uitgaven aan het hoofdwatersysteem via het Deltafonds.

Figuur 2 Uitgaven instandhouding 2013-2023 in miljoenen €

Gerealiseerde uitgaven (2013-2023) instandhouding

3.

Financiële informatie

In dit hoofdstuk bespreken we de resultaten van ons onderzoek naar de financiële verantwoordingsinformatie in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds.

We geven oordelen over zowel de rechtmatigheid als de betrouwbaarheid en ordelijkheid van de financiële verantwoordingsinformatie.

Een financiële transactie, zoals een uitgave, is *rechtmatig* als deze voldoet aan relevante Nederlandse en Europese regelgeving. Voldoet een transactie niet aan deze regelgeving, dan is dit een fout in de rechtmatigheid. Als niet is vast te stellen of een transactie voldoet aan de regelgeving, spreken we van een onzekerheid in de rechtmatigheid.

Financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag is *betrouwbaar* als deze overeenkomt met de werkelijke financiële standen en transacties, zoals verplichtingen, uitgaven en ontvangsten. *Ordelijk* wil zeggen dat de informatie op een beheerste manier tot stand is gekomen.

We geven hieronder ons samenvattend financieel oordeel bij het *Jaarverslag 2023*. Dat oordeel is gebaseerd op de onderliggende oordelen op totaalniveau (in § 3.1) en op artikelniveau (in § 3.2). We sluiten hiermee aan op het budgetrecht van het parlement.

Samenvattend financieel oordeel bij het Jaarverslag 2023 van het Mobiliteitsfonds

De financiële verantwoordingsinformatie in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds voldoet op totaalniveau aan de daaraan te stellen eisen, zoals opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de Rijksbegrotingsvoorschriften.

3.1 Oordeel over de financiële verantwoordingsinformatie op totaalniveau

In deze paragraaf geven wij ons oordeel over de financiële verantwoordingsinformatie op totaalniveau.

De financiële verantwoordingsinformatie in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds:

- is op totaalniveau rechtmatig;
- is op totaalniveau betrouwbaar en ordelijk, en voldoet aan de regels voor het inrichten van de jaarverslagen.

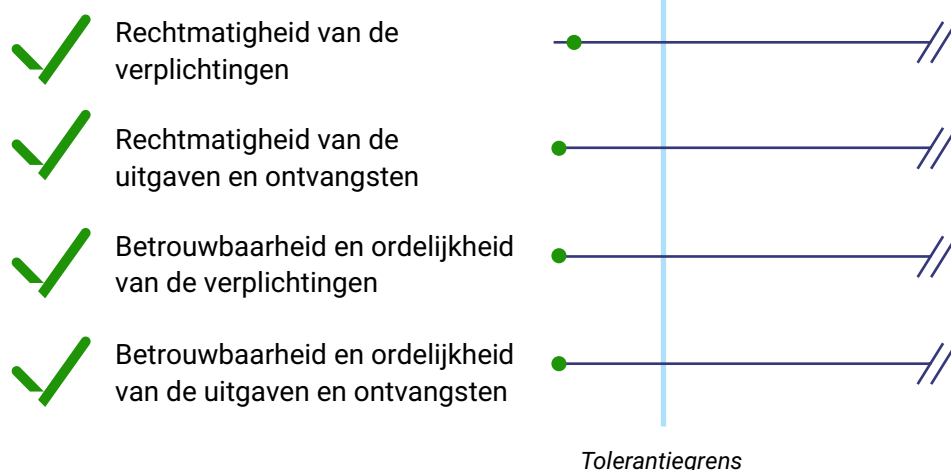
Wij geven dit oordeel onder het voorbehoud dat de Staten-Generaal goedkeuring zullen verlenen aan de slotverschillen waarin alle geraamde uitgaven, verplichtingen en ontvangsten uit de begroting van het Mobiliteitsfonds (A) in overeenstemming zijn gebracht met de uiteindelijk gerealiseerde bedragen.

We kijken naar de volgende geldstromen en financiële standen:

- verplichtingen;
- uitgaven en ontvangsten;
- saldibalans;
- afgerekende voorschotten.

Voor elk van deze bedragen hanteren we een tolerantiegrens op totaalniveau. Als het bedrag aan fouten en onzekerheden binnen een geldstroom of van een financiële stand boven de tolerantiegrens komt, spreken we van een overschrijding. De volgende figuur maakt duidelijk bij welke geldstromen en financiële standen de tolerantiegrens wel of niet is overschreden (rood respectievelijk groen bolletje). Gedetailleerde informatie over de geconstateerde fouten en onzekerheden in de verplichtingen en in de uitgaven en ontvangsten staat in bijlage 1.

Op totaalniveau

Voorbehoud slotverschillen – nog door de Staten-Generaal goed te keuren budgetten

Voor de slotverschillen geldt dat het parlement deze achteraf goedkeurt. Dit betekent dat de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten die hieronder vallen zijn betrokken in ons oordeel onder voorbehoud dat het parlement de Slotwet aanneemt die bij het jaarverslag hoort.

Het bedrag aan verplichtingen dat in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds is opgenomen omvat € 98,4 miljoen aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 13. Het bedrag aan uitgaven omvat € 0,008 miljoen aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 18.

Keuren de Staten-Generaal de daarmee samenhangende slotverschillen niet goed, dan moeten wij onze oordelen over de financiële verantwoordingsinformatie mogelijk herzien.

3.2 Oordeel over de financiële verantwoordingsinformatie op artikelniveau

In deze paragraaf geven wij ons oordeel over de financiële verantwoordingsinformatie op artikelniveau.

De financiële verantwoordingsinformatie in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds:

- is op artikelniveau rechtmatig;
- is op artikelniveau betrouwbaar en ordelijk en voldoet aan de regels voor het inrichten van de jaarverslagen.

4.

Bedrijfsvoering

Wij hebben onderzoek gedaan naar de informatie die de minister van IenW in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds heeft opgenomen over de bedrijfsvoering bij dit fonds. We beschrijven ontwikkelingen in de bedrijfsvoering (§ 4.1) en beschrijven de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de informatie over de bedrijfsvoering die de minister van IenW in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds verstrekt (§ 4.2).

Voor het oordeel over het financieel en materieel beheer en overige aspecten in de bedrijfsvoering verwijzen we naar ons rapport *Resultaten verantwoordingsonderzoek 2023 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII)*. Hiermee sluiten wij aan op de wijze waarop de minister zich verantwoordt over de bedrijfsvoering van het Mobiliteitsfonds. De minister verwijst voor informatie over de bedrijfsvoering van het Mobiliteitsfonds naar de bedrijfsvoeringsparagraaf die hij heeft opgenomen in het *Jaarverslag 2023* van het Ministerie van IenW. Dit met uitzondering van informatie over rechtmatigheid en de totstandkoming van niet-financiële informatie. Deze 2 onderdelen zijn wel opgenomen in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds.

4.1 Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

De minister financiert infrastructuurprojecten vanuit het Mobiliteitsfonds. In ons verantwoordingsonderzoek 2021 constateerden we dat RWS geen nacalculaties maakt van infrastructuurprojecten en dat de minister hier ook niet om vraagt. Nacalculaties vergroten het inzicht in het ontstaan van mee- en tegenvallers en

financiële projectrisico's. Naar aanleiding van ons onderzoek heeft de minister toegezegd om jaarlijks nacalculaties van afgeronde projecten te laten zien. Het is positief dat deze zichtbaar zijn in het *MIRT overzicht 2023* en opnieuw in het *MIRT overzicht 2024*.

4.2 Totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie

In deze paragraaf geven wij de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie.

Wij hebben onderzocht of bedrijfsvoeringsinformatie in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds betrouwbaar tot stand is gekomen. Uit dit onderzoek zijn geen bevindingen naar voren gekomen waaruit blijkt dat de totstandkoming niet betrouwbaar is.

Wij hebben ook onderzocht of de bedrijfsvoeringsinformatie in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie. Wij stellen vast dat de bedrijfsvoeringsinformatie niet in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie.

5.

Beleidsresultaten

In dit hoofdstuk bespreken we de uitkomsten van ons onderzoek naar de resultaten van het beleid van de minister van IenW. Dit jaar onderzochten we binnen het verantwoordingsonderzoek het thema ‘extra geld’. We gaan in § 5.1 in op dit thema. De overkoepelende uitkomsten van onze onderzoeken binnen het thema ‘extra geld’ presenteren we in de *Staat van de rijksverantwoording 2023*. We ronden dit hoofdstuk af met de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de beleidsinformatie in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds in § 5.2.

Dit jaar hebben we onderzoek gedaan naar beperkingen als gevolg van instandhouding van het hoofdwegennet en het spoorwegennet. De uitgaven aan instandhouding lopen via het Mobiliteitsfonds. De resultaten van dat onderzoek beschrijven we in het *Rapport bij het jaarverslag 2023 van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII)*.

5.1 Inzicht extra geld

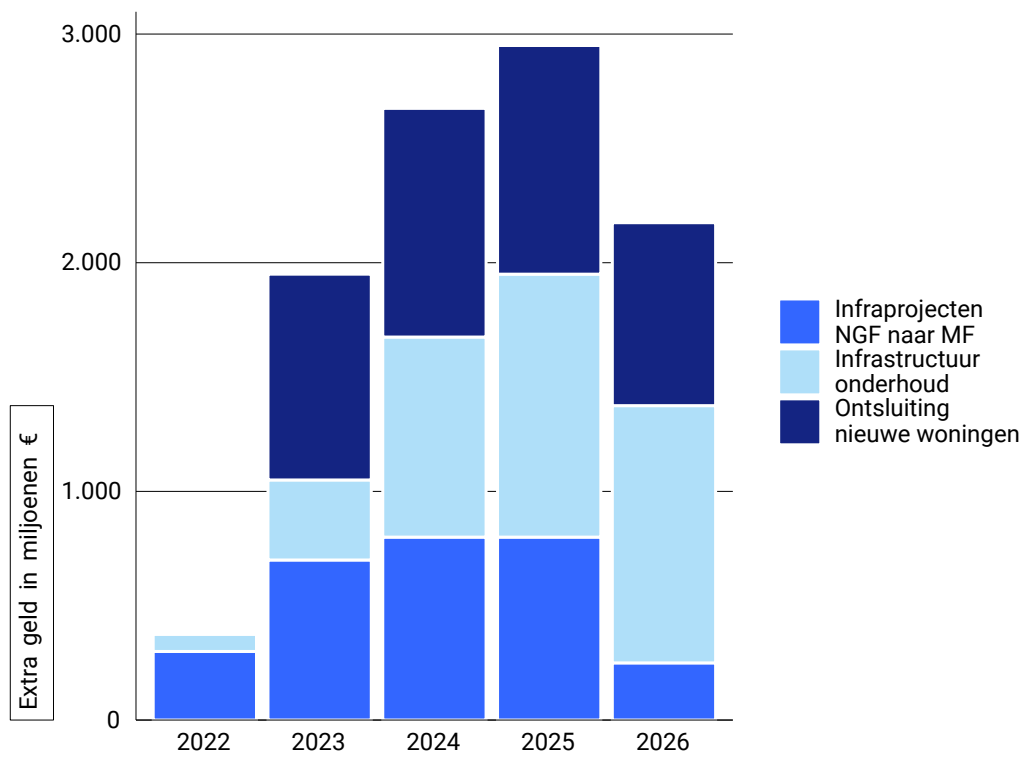
Beleidsresultaten worden behaald door inzet van mensen en middelen. Hiervoor heeft het kabinet extra geld uitgetrokken. In het coalitieakkoord uit 2021 (VVD, D66, CDA en ChristenUnie, 2021) zijn afspraken gemaakt over de inzet van dit extra geld. We onderzochten wat er met dit extra geld is gebeurd.

5.1.1 Extra geld coalitieakkoord (2022-2026)

In figuur 3 ziet u hoe het extra geld uit het coalitieakkoord is verdeeld voor begrotingshoofdstuk A (Mobiliteitsfonds).

Figuur 3 Voorzien extra geld Rutte IV (2022-2026)

Extra geld uit coalitieakkoord deels voormalige projecten uit Nationaal Groeifonds

Coalitieakkoordmiddelen startnota Rutte IV

De coalitieakkoordmiddelen uit de startnota van het kabinet-Rutte IV

(Kabinet-Rutte IV, 2022) voor de periode 2022 t/m 2026 waren voorzien voor:

- Infra Onderhoud Mobiliteitsfonds (€ 3.575 miljoen). Deze middelen zijn bestemd voor instandhouding van RWS en ProRail netwerken.¹
- Ontsluiting van nieuwe woningen (€ 3.700 miljoen);
- Bijdragen aan de 3 voormalige Nationaal Groeifondsprojecten Oude Lijn, Noord/Zuidlijn en Brainport Eindhoven (€ 2.850 miljoen). Het kabinet-Rutte IV besloot bij het coalitieakkoord om de pijler Infrastructuur – aanvankelijk de derde pijler van het Nationaal Groeifonds – op te heffen en financiering van de 3 projecten voortaan via het Mobiliteitsfonds te laten verlopen.

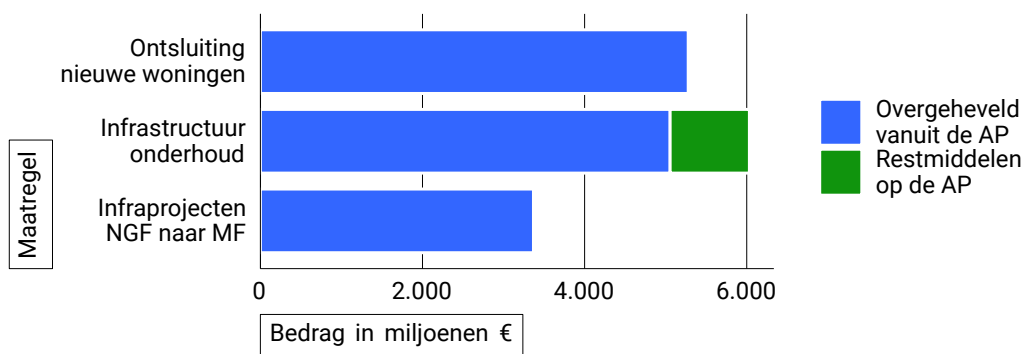
5.1.2 Resterende middelen Aanvullende Post en overgehevelde middelen

Extra geld vanuit het coalitieakkoord wordt meestal niet direct toegevoegd aan de departementale begroting. Het bedrag staat eerst op de 'aanvullende post' (AP) bij het Ministerie van Financiën. Het geld wordt gereserveerd voor een maatregel die nog nader uitgewerkt moet worden. Een ministerie stuurt een bestedingsvoorstel met onderbouwing van een maatregel naar het Ministerie van Financiën. Als het Ministerie van Financiën het voorstel heeft goedgekeurd, wordt het geld overgeheveld naar de departementale begroting.

In figuur 4 staan de hoofdmaatregelen op de aanvullende post voor het Mobiliteitsfonds. In de figuur is opgenomen of het geld is overgeheveld naar het ministerie en of er nog restmiddelen op de aanvullende post staan.

Figuur 4 Status van de middelen Aanvullende Post uit het coalitieakkoord kabinet-Rutte IV. De bedragen zijn opgeteld per maatregel voor 2022 tot en met 2028

Alleen bij Infrastructuur onderhoud nog restmiddelen op de AP

Voor de ontsluiting van nieuwe woningen is er € 5.278 miljoen overgeheveld (Financiën, 2022a en 2023a) en staan er tot en met 2028 geen middelen op de aanvullende post (Financiën, 2023c).

Voor Infra Onderhoud Mobiliteitsfonds (instandhouding) is er € 5.055 miljoen overgeheveld (Financiën 2022a en 2023a). Er staat voor de periode 2026 t/m 2028 € 978 miljoen aan restmiddelen op de aanvullende post voor de Infra Onderhoud Mobiliteitsfonds (Financiën, 2023c).

Voor Infraprojecten NGF naar MF is er tot en met 2028 € 3.369 miljoen overgeheveld (Financiën, 2022a en 2023a). Er staan geen middelen meer op de aanvullende post (Financiën, 2023c).

5.1.3 Rapportage extra geld

We hebben in § 5.1.1 een overzicht gegeven van het extra geld dat is voorzien vanuit het Coalitieakkoord en voor het bestrijden van crises. We hebben geprobeerd te achterhalen welke resultaten er zijn bereikt met dit extra geld. We constateren dat de informatie in het jaarverslag van het Mobiliteitsfonds geen onderscheid maakt tussen de resultaten van uitgaven uit het oorspronkelijke budget en uitgaven uit het extra budget. Daardoor zijn de resultaten van het extra geld niet traceerbaar. De minister van IenW rapporteert in het jaarverslag wel over het extra geld. Daarbij geeft hij bijvoorbeeld aan waarvoor er coalitieakkoord-middelen zijn gereserveerd en waarvoor het is of wordt ingezet.

Tabel 2 Rapportage over extra gelden (Financiën, 2022a en 2023a en IenW 2023)

Alle bedragen x 1 miljoen €

Maatregel/doel	Herkomst	Op aanvullende post 2022-2023	Begroot 2022-2023	Resultaat/inzet (zelfrapportage minister)
Infra Onderhoud Mobiliteitsfonds/ bereikbaarheid veiligheid en leefbaarheid verbeteren	Coalitieakkoord	€ 425	€ 428	Jaarverslag 2023 meldt dat Coalitieakkoord middelen gereserveerd staan op artikel 11.03.
Huidige Infra-projecten NGF naar MF (€ 3,35 mld.)/ bijdrage projecten Oude Lijn, Noord/ Zuidlijn en Brainport Eindhoven	Coalitieakkoord	€ 1.000	€ 1.005	Jaarverslag 2023 meldt dat de verkenning voor de Oude Lijn loopt en er gereserveerde middelen op artikel 11.03 staan voor de Brainport Eindhoven.
Ontsluiting nieuwe woningen (€ 7,5 mld. in 10 jaar)/nieuwe woningen bereikbaar maken	Coalitieakkoord	€ 900	€ 906	Jaarverslag 2023 meldt dat er middelen voor ontsluiting staan gereserveerd op artikel 11.03. Het jaarverslag 2023 geeft ook aan dat er in het Bestuurlijk Overleg MIRT afspraken zijn/worden gemaakt over inzet van middelen.

5.2 Totstandkoming beleidsinformatie

In deze paragraaf geven wij de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de beleidsinformatie.

Wij hebben onderzocht of de beleidsinformatie in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds betrouwbaar tot stand is gekomen. Uit dit onderzoek zijn geen bevindingen naar voren gekomen waaruit blijkt dat de totstandkoming niet betrouwbaar is.

Wij hebben ook onderzocht of de beleidsinformatie in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie. Wij stellen vast dat de beleidsinformatie niet in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie.

6.

Reactie minister en nawoord Algemene Rekenkamer

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 24 april 2024 gereageerd op ons conceptrapport. Hieronder geven we zijn reactie weer. We sluiten dit hoofdstuk af met ons nawoord.

6.1 Reactie minister van Infrastructuur en Waterstaat

De minister schrijft "Uw rapportage Verantwoordingsonderzoek Mobiliteitsfonds 2023 is door ons in goede orde ontvangen.

Ik dank u voor uw positieve oordelen over de beleidsinformatie, de bedrijfsvoering-informatie en de financiële informatie in het jaarverslag van het Mobiliteitsfonds. Naar aanleiding van uw conclusie dat mijn kennis over de beperkingen als gevolg van instandhouding op het hoofdwegennet beperkt is, en uw aanbeveling om het inzicht op dit vlak te verbeteren vanwege de toenemende uitdaging om de infrastructuur in de komende jaren op peil te houden, verwijs ik graag naar mijn reactie op het Verantwoordingsonderzoek VO2023 HXII."

6.2 Nawoord Algemene Rekenkamer

De minister verwijst naar zijn reactie op ons *Rapport bij het Jaarverslag 2023 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII)*. Hierin reageert de minister onder andere op de bevindingen van ons onderzoek *Zicht op beperkingen door instandhouding infrastructuur*. De minister geeft aan zich te kunnen vinden in de conclusies van dit onderzoek en met onze aanbevelingen aan de slag te gaan.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht fouten en onzekerheden Mobiliteitsfonds 2023

Deze bijlage bevat infographics met daarin de geconstateerde fouten en onzekerheden op totaalniveau en op artikelniveau. Op deze gegevens baseren wij ons oordeel over de verplichtingen en de uitgaven en ontvangsten in het *Jaarverslag 2023* van het Mobiliteitsfonds.

Op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2023 staat een overzicht van alle gecontroleerde bedragen en fouten en onzekerheden die we aantreffen in:

- verplichtingen;
- uitgaven en ontvangsten;
- saldibalans;
- afgerekende voorschotten.

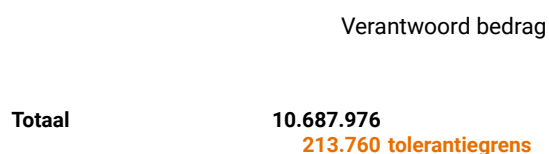
De infographics laten ons oordeel zien op 2 criteria: *rechtmatigheid* en *betrouwbaarheid en ordelijkheid*. De figuur heeft de volgende onderdelen:

- Bovenaan staat de weergave van de fouten en onzekerheden op het totaal van de verantwoordingsstaat.
- Daarna volgen de begrotingsartikelen waarin het hoogste percentage fouten en onzekerheden is geconstateerd. Begrotingsartikelen waarin wij geen fouten en onzekerheden hebben geconstateerd, zijn niet in de infographic opgenomen. Naast het verantwoorde totaalbedrag per begroting staat het totaalbedrag per begrotingsartikel.

- De verticale oranje streep geeft de tolerantiegrens aan.
- De lichtblauwe balk illustreert de relatieve financiële omvang van het begrotingsartikel ten opzichte van het totaalbedrag per begroting.

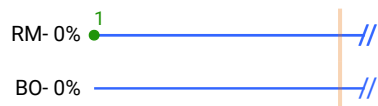
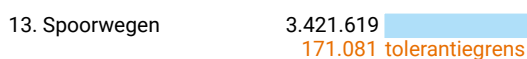
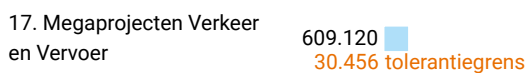
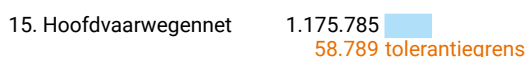
Mobiliteitsfonds (A)

Verplichtingen Bedragen x € 1.000

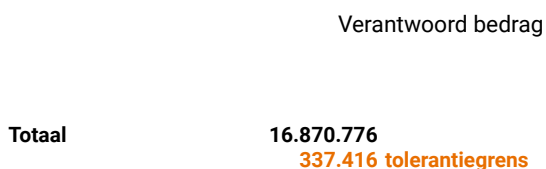
Rechtmatigheid (RM) Betrouwbaarheid en ordelijkheid (BO)

● Fout en onzekerheid | Tolerantiegrens

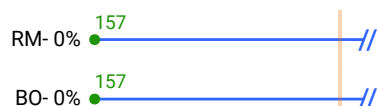
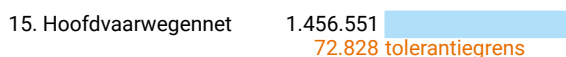
Mobiliteitsfonds (A)

Uitgaven en ontvangsten Bedragen x € 1.000

Rechtmatigheid (RM) Betrouwbaarheid en ordelijkheid (BO)

● Fout en onzekerheid | Tolerantiegrens

Bijlage 2 Over het verantwoordingsonderzoek

In ons jaarlijkse verantwoordingsonderzoek beoordelen wij de jaarverslagen die de ministers op Verantwoordingsdag aanbieden aan de Staten-Generaal. Wij onderzoeken ook per begrotingsjaar de bedrijfsvoering en beleidsresultaten van de ministeries. De resultaten van ons onderzoek leggen wij vast in een rapport per jaarverslag (artikel 7.14 CW 2016, 1e lid).

Wij voeren ons onderzoek uit op basis van de internationale principes en standaarden voor rekenkamers (International Standards of Supreme Audit Institutions, ISSAI's). Deze zijn onderdeel van het INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP; zie <https://www.issai.org>). Bij het toepassen van de ISSAI's houden wij rekening met de comptabele regelgeving en de inrichting van het Nederlandse controlebestel waarin de Auditdienst Rijk (ADR) als intern controleur het jaarverslag certificeert. Voor haar oordeel maakt de Algemene Rekenkamer zoveel mogelijk gebruik van de resultaten van de werkzaamheden van de ADR volgens de Comptabiliteitswet 2016.

Deze bijlage beschrijft de manier waarop wij ons verantwoordingsonderzoek uitvoeren. Een uitgebreide methodologische verantwoording staat op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2023.

Financiële informatie

De financiële verantwoordingsinformatie die wij onderzoeken bestaat uit de rijksrekening en de rijkssaldibalans uit het Financieel Jaarverslag van het Rijk, en de jaarverslagen van de ministeries (artikel 7.12 CW 2016, 1e lid onder c). De minister van Financiën is verantwoordelijk voor het opmaken van het Financieel Jaarverslag van het Rijk (artikel 2.29 CW 2016, 3e lid). De minister is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag (artikel 2.29 CW 2016, 2e lid). De inhoud van de jaarverslagen is uitgewerkt in de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften.

Wij onderzoeken of:

- de financiële verantwoordingsinformatie in de rijksrekening en de rijkssaldibalans aansluit op de financiële verantwoordingsinformatie in de verantwoordingsstaten en de saldibalansen in de jaarverslagen van de ministeries (artikel 3.8 CW 2016, 2e lid);
- de financiële verantwoordingsinformatie in de jaarverslagen van de ministeries aan de wettelijke eisen voldoet.

Op basis van ons onderzoek geven wij een verklaring van goedkeuring bij de rijksrekening en de rijkssaldibalans (artikel 7.14 CW 2016, 2e lid). Deze verklaring is een voorwaarde voor de Staten-Generaal om, aan de hand van het betreffende jaarverslag, goedkeuring te kunnen verlenen aan de minister voor het gevoerde financieel beheer (artikel 2.40 CW 2016, 2e lid).

De verklaring van goedkeuring nemen wij op in ons rapport *Staat van de rijksverantwoording 2023*. Hierin geven wij een beschouwing over het jaar dat is onderzocht. Onze financiële oordelen zijn bestuurlijke oordelen van het college van de Algemene Rekenkamer en geen controleverklaring zoals een accountant afgeeft. Wij kunnen bij onze verklaring een aantekening plaatsen als wij bezwaar hebben gemaakt tegen het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering of de verantwoording daarover en dat bezwaar handhaven (artikel 7.22 CW 2016, 6e lid).

De ADR controleert alle jaarverslagen van de ministeries, fondsen en overige begrotingshoofdstukken en geeft hierover afzonderlijke controleverklaringen af. Om het controlebestel zo doelmatig mogelijk in te richten en dubbele controlelasten te voorkomen, maken wij voor ons onderzoek naar de financiële informatie (financial audit) zoveel mogelijk gebruik van de controlewerkzaamheden van de ADR. Wij stellen vast of de controlewerkzaamheden van de ADR goed zijn uitgevoerd en of de bevindingen hebben geleid tot de juiste oordelen. Daartoe reviewen wij de controle door de ADR en voeren wij aanvullende eigen controles uit. Onze opdracht en de formulering van ons oordeel liggen vast in de Comptabiliteitswet.

De Algemene Rekenkamer geeft oordelen over de betrouwbaarheid, ordelijkheid en rechtmatigheid op totaalniveau en op artikelniveau. Belangrijke fouten en onzekerheden lichten wij toe als uitzondering bij ons oordeel. Een fout of onzekerheid kan om 2 redenen belangrijk zijn:

- op grond van de financiële omvang, als de fout of onzekerheid hoger is dan de tolerantiegrens;
- op grond van de aard van de fout, los van de financiële omvang.

Bedrijfsvoering

Wij onderzoeken per ministerie of:

- het begrotingsbeheer ordelijk en controleerbaar is (artikel 3.2 CW 2016);
- het financieel beheer doelmatig, rechtmatig, ordelijk en controleerbaar is (artikel 3.2 CW 2016);
- het verwerven, beheren en afstoten van materieel doelmatig, rechtmatig, ordelijk en controleerbaar is (artikel 3.4 CW 2016);

- de financiële administratie betrouwbaar en controleerbaar wordt ingericht en gevoerd (artikel 3.5 CW 2016);
- de overige onderdelen van de bedrijfsvoering, zoals informatiebeveiliging, IT-beheer, management control, sturing en toezicht, voldoen aan de daaraan te stellen eisen;
- de niet-financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag over de bedrijfsvoering voldoet aan de norm van betrouwbare totstandkoming, en of deze niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie (artikel 3.9 CW 2016).

De eisen waaraan de bedrijfsvoering moet voldoen, zijn uitgewerkt in lagere regelgeving en/of opgenomen in beoordelingskaders die de Algemene Rekenkamer of andere organisaties hebben opgesteld. Waar dat van belang is, vermelden wij het normenkader dat wij hebben gehanteerd.

Wij onderzoeken niet ieder jaar alle onderdelen van de bedrijfsvoering. In plaats daarvan maken we een selectie op basis van risicoanalyse en periodiciteit. Als wij in ons onderzoek tekortkomingen constateren in de bedrijfsvoering, vermelden wij deze. Wij spreken dan van (ernstige) onvolkomenheden. In onze rapporten geven we niet alleen informatie over de onvolkomenheden, maar ook over belangrijke risico's en aandachtspunten.

Daarnaast vermelden we in onze rapporten de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie in het jaarverslag. We onderzoeken of deze informatie betrouwbaar tot stand is gekomen. Daarbij kijken we vooral naar het proces en minder naar de informatie zelf.

Verder geven wij in ons verantwoordingsonderzoek aan of de bedrijfsvoeringsinformatie al dan niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie. Op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2023 staat welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd voor ons onderzoek naar de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie.

Beleidsresultaten

In ons onderzoek naar de beleidsresultaten gaat het vooral om de vraag of de burger waar voor zijn geld krijgt en of de ministers het parlement hierover voldoende informeren. Wij selecteren de beleidsterreinen voor onze onderzoeken op basis van risicoanalyse en maatschappelijke relevantie.

Wij onderzoeken of:

- het beleid doeltreffend en doelmatig is (artikel 7.16 CW 2016);
- de niet-financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag over het beleid voldoet aan de norm van betrouwbare totstandkoming en of deze niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie (artikel 3.9 CW 2016).

Naast ons onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid, onderzoeken we of de beleidsinformatie in het jaarverslag betrouwbaar tot stand is gekomen. Daarbij kijken we vooral naar het proces en minder naar de informatie zelf. We hebben hiervoor deze onderdelen in het jaarverslag onderzocht:

- het niet-financiële deel van de toelichting bij de diverse begrotingsartikelen;
- de uiteenzetting over het gevoerde beleid (beleidsverslag);
- de verplichte bijlagen.

Verder geven wij in ons verantwoordingsonderzoek aan of de beleidsinformatie al dan niet in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie. Op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2023 staat welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd voor ons onderzoek naar de totstandkoming van de beleidsinformatie.

In § 5.1 rapporteren we over wat er is bereikt met het extra geld van het kabinet-Rutte IV. De figuren hebben de volgende bronnen:

Figuur 'Voorzien extra geld kabinet-Rutte IV (2022 t/m 2026)':

Coalitieakkoord: Startnota Rutte IV Bijlage 3 Tabel 31 aanvullende post (p. 54-57) en Bijlage 3 (p. 31-53, 58) Kabinet-Rutte IV (2022); Corona: Najaarsnota 2022 Tabel 3.2 (p. 119) Financiën (2022c), Najaarsnota 2023 Tabel 2.2 (p. 92) Financiën (2023c), Miljoenennota 2024 Tabel 24.1 (p. 374) Financiën (2023b); Oekraïne: Najaarsnota 2022 Tabel 4.1 (p. 120) Financiën (2022c), Najaarsnota 2023 Tabel 3.1 (p. 93) Financiën (2023c). Miljoenennota 2024 Tabel 23 (p. 372) Financiën (2023b).

Geld op de aanvullende post is toegeschreven aan het departement dat hoofdverantwoordelijk is voor het schrijven van het bestedingsplan. Het geld hoeft niet per se bij dat departement terecht te komen. Voor het extra geld dat niet uit het coalitieakkoord komt, hanteren we de laatste begrotingsstand, omdat er voor deze middelen geen eenduidig startmoment aan te wijzen valt.

Figuur 'Status van de Aanvullende Post middelen uit het coalitieakkoord Rutte IV.

De bedragen zijn opgeteld per maatregel voor 2022 tot en met 2028.:

Aanvullende post bijlages uit voorjaarsnota's, miljoenennota's en najaarsnota's uit 2022 en 2023: Voorjaarsnota 2022 Tabel 80 (p. 150 -151) Financiën (2022a); Miljoenennota 2023 Tabel 13.1 (p. 154-155) Financiën (2022b); Voorjaarsnota 2023 Tabel 79 (p. 179-183); Financiën (2023a); Miljoenennota 2024 (p. 166-167) Financiën (2023b); Najaarsnota 2022 Tabel 6.1 (p. 127-129) Financiën (2022c); Najaarsnota 2023 Tabel 5.1 en 5.2 (p. 97-99) Financiën (2023c).

Voor de figuur hebben we onderuitputting meegerekend als restmiddelen.

Tabel 'Rapportage over extra gelden'

Omdat de tabel gaat over behaalde resultaten, toont de tabel alleen wat er gepland en begroot was voor 2022 en 2023. De genoemde bedragen komen uit dezelfde bronnen als de bronnen genoemd bij de figuren uit de vorige alinea's. De resultaten in de tabel zijn een samenvatting van datgene wat de minister in openbare bronnen heeft gemeld over het resultaat. We hebben de volgende bronnen geraadpleegd: IenW (2023).

Bijlage 3 Literatuur

VVD, D66, CDA en ChristenUnie (2021). *Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'*. Den Haag: eigen beheer.

Kabinet-Rutte IV (2022), *Startnota Kabinet-Rutte IV*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1. Den Haag: Sdu.

Financiën (2022a), *Voorjaarsnota 2022 van de minister van Financiën*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, 36 120, nr. 1. Den Haag: Sdu.

Financiën (2022b), *Nota over de toestand van 's rijks financiën van de minister van Financiën*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 36 200, nr. 1. Den Haag: Sdu.

Financiën (2022c), *Najaarsnota 2022 van de minister van Financiën*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 36 259, nr. 1. Den Haag: Sdu.

Financiën (2023a), *Voorjaarsnota 2023 van de minister van Financiën*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 36 350, nr. 1. Den Haag: Sdu.

Financiën (2023b), *Nota over de toestand van 's rijks financiën van de minister van Financiën*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, 36 410, nr. 1. Den Haag: Sdu.

Financiën (2023c), *Najaarsnota 2023 van de minister van Financiën*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 36 470, nr. 1. Den Haag: Sdu.

IenW (2022), *Wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2022 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, 36 120 A, nr. 2. Den Haag: Sdu.

IenW (2023). *Jaarverslag en Slotwet van het Mobiliteitsfonds (A) 2023*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, nr. 1. Den Haag: eigen beheer.

Bijlage 4 Begrippenlijst

apparaatsuitgaven

Dit zijn de uitgaven voor het personeel en materieel van een ministerie. Bijvoorbeeld de salarissen, de kosten van de huisvesting en het onderhoud daarvan, en de kosten voor ICT.

Auditdienst Rijk (ADR)

De Auditdienst Rijk is de interne auditor van het Rijk. De ADR controleert de jaarverslagen van de ministeries. De Algemene Rekenkamer beschouwt de ADR als een interne accountant, die zijn werk onafhankelijk doet. Wij maken in ons verantwoordingsonderzoek dan ook gebruik van de resultaten van de werkzaamheden van de ADR.

baten-lastenagentschap

Een onderdeel van een ministerie dat meer zelfstandigheid heeft dan andere onderdelen. Een baten-lastenagentschap voert een eigen administratie, los van de administratie van het ministerie. Maar de minister is wel verantwoordelijk voor de begroting en financiële verantwoording.

bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering is de manier waarop alle bedrijfsprocessen van een ministerie zijn georganiseerd. Onder de bedrijfsvoering vallen ook alle maatregelen en procedures die er zijn om vast te stellen of het beleid van een minister volgens plan wordt uitgevoerd, en waar nodig bij te sturen.

bedrijfsvoeringsparagraaf

In de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag rapporteert de minister over:

- of het begrotingsgeld volgens de regels is uitgegeven (de rechtmatigheid);
- hoe de beleidsinformatie is opgesteld;
- het financieel beheer en materieelbeheer dat hij heeft gevoerd;
- misbruik en oneigenlijk gebruik, en risico's op fraude en corruptie;
- andere onderdelen van de bedrijfsvoering, zoals belangrijke ontwikkelingen en verbeteringen in de bedrijfsvoering.

begrotingsfonds

Een begrotingsfonds is een apart onderdeel van de Rijksbegroting waarin geld voor een bepaald doel wordt beheerd. Voorbeelden van begrotingsfondsen zijn het gemeentefonds en het provinciefonds. Gemeenten en provincies ontvangen hieruit geld van het Rijk om hun taken uit te voeren.

beleidsinformatie

De beleidsinformatie in het jaarverslag is de informatie die de minister geeft over de resultaten van diens beleid, wat daarvoor is gedaan en hoeveel het kostte. We noemen beleidsinformatie ook wel niet-financiële informatie.

betrouwbaar

De cijfers in het jaarverslag zijn betrouwbaar als deze overeenkomen met de werkelijke financiële standen en transacties.

budgetrecht

Eén van de taken van de Staten-Generaal is het goedkeuren van de begroting van ieder ministerie. De Tweede en Eerste Kamer bepalen dus hoeveel geld een minister maximaal mag uitgeven en waaraan. Dit noemen we het budgetrecht van het parlement.

Comptabiliteitswet

De Comptabiliteitswet regelt de financiële gang van zaken binnen ministeries en tussen de ministers en het parlement. In de Comptabiliteitswet staat ook welke taken de Algemene Rekenkamer heeft.

decharge verlenen

Na Verantwoordingsdag keuren de Staten-Generaal de slotwetten goed. Daarmee verlenen ze decharge aan de ministers: die zijn dan niet meer verantwoordelijk voor het financieel beheer in het afgelopen jaar.

extracomptabel

Informatie die extracomptabel is, maakt geen onderdeel uit van de boekhouding of administratie.

financieel beheer

Het financieel beheer van een ministerie omvat alle beslissingen, handelingen en regels die zijn bedoeld om de financiële kanten van het beleid en de bedrijfsvoering te beheersen.

financiële verantwoordingsinformatie

De informatie in het jaarverslag over de financiële kanten van het beleid en de bedrijfsvoering.

fouten

We spreken van een fout als:

- de minister geld niet heeft uitgegeven of ontvangen volgens de wetten en regels die daarvoor gelden;
- in het jaarverslag niet juist of volledig is opgeschreven waar het geld vandaan komt of aan is uitgegeven.

fraude

Fraude is opzettelijke misleiding om onrechtmatig (financieel) voordeel te krijgen.

garantie

Het begrip garantie betekent dat de overheid ergens voor instaat. Een garantie is een voorwaardelijke financiële verplichting van de overheid aan een persoon of bedrijf.

Als een bepaalde situatie of risico zich voordoet, is de overheid verplicht om te betalen.

informatiebeveiliging

Het proces van vaststellen van de vereiste beveiliging van informatiesystemen in termen van vertrouwelijkheid, beschikbaarheid en integriteit alsmede het treffen, onderhouden en controleren van een samenhangend pakket van bijbehorende maatregelen.

ISSAI (International Standards of Supreme Audit Institutions)

Internationale principes en standaarden voor rekenkamers. Wij voeren ons onderzoek uit op basis van deze standaarden.

IT-beheer

De interne beheersing van de belangrijkste (financiële) systemen.

jaarverslag

In het jaarverslag legt een minister verantwoording af over het gevoerde beleid.

Elk jaarverslag bevat een beleidsverslag, bedrijfsvoeringsparagraaf en jaarrekening.

lifecyclemanagement (LCM)

IT-systemen en -processen van de overheid moeten goed werken, goed onderhouden worden en op tijd vernieuwd en vervangen worden. Om verrassingen en uitval van systemen te voorkomen moet elke overheidsorganisatie hiervoor een plan hebben.

Dit heet in de IT-wereld lifecyclemanagement.

materieelbeheer

Het onderhouden en in stand houden van roerende en onroerende zaken van een ministerie. Materieelbeheer vindt plaats vanaf het moment dat een zaak in beheer of in gebruik wordt genomen tot aan het moment dat een zaak wordt afgestoten.

misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

Iemand maakt misbruik van wet- en regelgeving als diegene informatie niet, niet op tijd of niet volledig doorgeeft en daardoor:

- geen of een te lage (verplichte) bijdrage aan de overheid betaalt;
- een (te hoge) uitkering van de overheid ontvangt.

Bij oneigenlijk gebruik handelt iemand wel volgens de regels van de wet, maar in strijd met de bedoeling ervan.

niet-financiële verantwoordingsinformatie

De informatie in het jaarverslag over de niet-financiële kanten van het beleid en de bedrijfsvoering.

onvolkomenheid

Als wij in ons onderzoek zien dat een bedrijfsvoeringsproces van een ministerie niet goed is ingericht of wordt uitgevoerd, noemen we dat een onvolkomenheid. Als het om veel geld gaat en/of het probleem op meer plekken bij een ministerie voorkomt, noemen we het een ernstige onvolkomenheid.

onzeker

Wij noemen financiële informatie 'onzeker' als wij niet kunnen vaststellen of verplichtingen, uitgaven of ontvangsten aan de regels voldoen of op de juiste manier in het jaarverslag staan.

ordelijk

De cijfers in het jaarverslag zijn ordelijk als de financiële informatie op een beheerste manier tot stand is gekomen.

prestatieverklaring

Een schriftelijk bewijs dat een product of dienst die op de factuur staat ook daadwerkelijk geleverd is.

rechtmatig

Een financiële transactie, zoals een uitgave, is rechtmatig als deze voldoet aan de wetten en regels die daarvoor gelden. Voldoet een transactie niet aan de regels, dan is dit een fout. Als we niet kunnen vaststellen of een transactie aan de regels voldoet, noemen we dat een onzekerheid.

rechtspersoon met een wettelijke taak (rwt)

Rechtspersonen met een wettelijke taak zijn zelfstandige organisaties op afstand van de rijksoverheid. Zij voeren een taak uit die in de wet geregeld is en worden betaald met publiek geld. Het gaat bijvoorbeeld om Staatsbosbeheer, de Nationale politie en het Kadaster.

Rijksbegrotingsvoorschriften

De minister van Financiën stelt elk jaar de Rijksbegrotingsvoorschriften op. Dit zijn de regels waaraan de begrotingen en jaarverslagen van het Rijk moeten voldoen.

saldibalans

De saldibalans is een overzicht van bedragen die aan het einde van het jaar nog openstaan. Bijvoorbeeld vorderingen, voorschotten, schulden en openstaande verplichtingen.

slotverschillen

De slotwet is de laatste wet in de begrotingscyclus. Met die wet worden de begrote uitgaven, verplichtingen en ontvangsten in overeenstemming gebracht met de uiteindelijke bedragen. De slotwet wordt tegelijk met het jaarverslag aangeboden aan de Tweede Kamer. Zie ook 'decharge'.

suppletoire begroting

Als een wijziging van de begroting niet kan wachten tot de voorjaars- of najaarsnota, kan een minister een incidentele suppletoire begroting indienen. Pas nadat de Tweede en Eerste Kamer de gewijzigde begroting hebben goedgekeurd, kan een minister het geld uitgeven.

(overschrijding van de) tolerantiegrens

Wij gebruiken de tolerantiegrenzen om te bepalen welke fouten en onzekerheden er in de jaarverslagen zitten. Als een bedrag afwijkt binnen de tolerantiegrens, dan heeft dat geen gevolgen voor ons oordeel. Als de tolerantiegrens is overschreden, moet de minister dat rapporteren in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag.

totstandkoming (van informatie)

Informatie moet afkomstig zijn uit goed bijgehouden dossiers, uit een betrouwbare administratie of uit betrouwbare bronnen van buiten de eigen organisatie.

verplichting

Een verplichting is een uitgave in de toekomst, waarvoor een minister een (juridische) verplichting is aangegaan.

voorschot

Een voorschot is een vooruitbetaling voor producten of diensten die nog geleverd moeten worden. Een voorschot kan ook een vooruitbetaling van een subsidie, bijdrage of lening zijn.

zelfstandig bestuursorgaan (zbo)

Een zelfstandig bestuursorgaan is een organisatie die overheidstaken uitvoert, maar die niet direct onder het gezag van een ministerie valt. Voorbeelden van zbo's zijn de Autoriteit Consument en Markt (ACM), het CBR en Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). De meeste zbo's zijn ook een rechtspersoon met wettelijke taak (rwt).

Bijlage 5 Eindnoten

- 1 De extra middelen voor de post Infra Onderhoud Mobiliteitsfonds bedroegen in 2022 € 75 miljoen en in 2023 € 350 miljoen. De extra bijdrage voor instandhouding groeit stapsgewijs toe naar jaarlijks € 1.125 miljoen extra vanaf 2026 en structureel € 1.250 miljoen extra vanaf 2038.

Algemene Rekenkamer

Postbus 20015

2500 EA Den Haag

070 342 44 00

voorlichting@rekenkamer.nl

www.rekenkamer.nl

De tekst in dit document is

vastgesteld op 6 mei 2024.

Dit document is op 15 mei 2024

aangeboden aan de

Tweede Kamer.

Den Haag, mei 2024